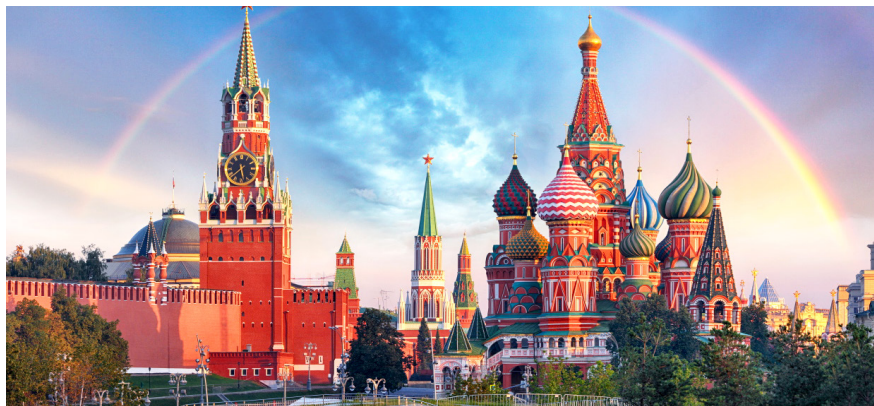

Rosja

– kraj znany i nieznan

Sobór Wasyla Błogosławionego

Zbudowano go za cara Iwana Groźnego dla uczczenia zwycięstwa nad Tatarami i zdobycia ich stolicy – Kazania.

W centrum Moskwy przy placu Czerwonym znajduje się Sobór Wasyla Błogosławionego, nazywany również Soborem Opieki Matki Bożej na Fosie. Sobór powstawał w latach 1555–1561. Budowlę zaprojektował pskowski architekt Postnik Jakowlew. Zgodnie z legendą, po ukończeniu budowy car Iwan Groźny nakazał oślepić architekta, żeby ten nigdy już nie mógł zbudować ładniejszej świątyni. Sobór składa się z dziewięciu części: czterech dużych ośmiobocznych cerkwi

i czterech małych kwadratowych, a także dobudowanej w 1588 roku centralnej wieży, która zwieńcza całą konstrukcję. W latach 70. XVII wieku kopuły ozdobiono, nadając im obecny kolorowy wygląd (wcześniej wszystkie były jednolite, pozłacane), dodano także kopuły nad wejściami oraz zewnętrzne i wewnętrzne ornamenty i malowidła. Od 1928 roku w soborze znajduje się muzeum historii. Katedra w 1990 roku została wpisana na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Bliny

tradycyjne danie kuchni rosyjskiej, ukraińskiej i białoruskiej.

Bliny to drożdżowe naleśniki z mąki gryczano-pszennej lub gryczano-żytniej. Podawane są na wiele sposobów – bez żadnych dodatków lub ze śmietaną, kawiolem, łososiem, jesiotrem, śle-

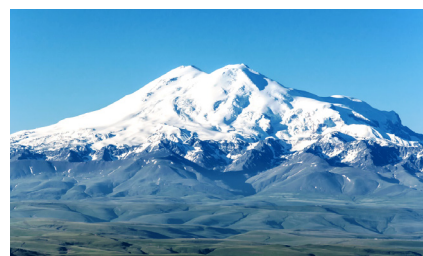

dziem, marynowanymi grzybami, tartym serem, rybnymi pastami i sosami. Bliny można też podawać na słodko, z konfiturami.

Elbrus

to najwyższy szczyt Kaukazu – 5642 m n.p.m.

Położony jest na terenie Kabardo-Balkarii w Rosji, niedaleko granicy z Gruzją. Zaliczany do Korony Ziemi, jest najwyższym szczytem w Rosji i w Europie. Aż o 835 metrów przebija pod względem wysokości pierwszą górę Alp, czyli słynny Mont Blanc (4807 m n.p.m.).

Dacza

to dom letniskowy (wakacyjny), zwykle nieduży i otoczony działką, usytuowany poza miastem. Wiele rosyjskich rodzin spędza tam swój czas wolny.

Bałałajka

tradycyjny ludowy instrument muzyczny – popularny zwłaszcza w Rosji i na Ukrainie.

Charakterystyczną jej cechą jest trójkątny kształt pudła rezonansowego. Klasyczna bałałajka ma trzy struny. Dźwięk wydobywa się z niej poprzez szarpanie strun palcami prawej dłoni.

Dzwon Car-kołokoł

Ma wysokość prawie sześciu metrów, waży ponad 200 ton i jest największy na świecie.

Został odlany w 1. połowie XVIII wieku, nigdy jednak go nie użyto, ponieważ w 1737 roku wybuchł w Moskwie gigantyczny pożar, który strawił między innymi drewniane rusztowania wokół dzwonu. Pod wpływem wysokiej temperatury i lanej

wody odpadł od niego 11,5-tonowy metalowy fragment. Uszkodzony dzwon pozostał w dole odlewniczym przez blisko sto lat, skąd został wydobyty dopiero w 1836 roku i dziś jest jedną z głównych atrakcji moskiewskiego Kremla.

Alfabet

Rosyjski alfabet składa się z 33 liter.

Wśród nich wyróżniamy: 21 spółgłosek, 10 samogłosek i 2 znaki – miękki i twardy. Alfabet: А а, Б б, В в, Г г, Д д, Е е, Ё ё, Ж ж, З з, И и, Й й, К к, Л л, М м, Н н, О о, П п, Р р, С с, Т т, У у, Ф ф, Х х, Ц ц, Ч ч, Ш ш, Щ щ, Ъ ъ, Ы ы, Ь ь, Э э, Ю ю, Я я.

Fałszywi przyjaciele

Fałszywymi przyjaciółmi tłumacza nazywa się należące do różnych języków słowa, których wymowa lub pisownia są podobne, ale znaczenie zupełnie inne.

Rosyjskie słowo „глаз” to w tłumaczeniu na polski „oko”, a nie jak sugeruje wymowa – „głaz”. Rosyjski „дворец” (czyt. dwariec) to polski „pałac”. Polski „dworzec” to po rosyjsku „вокзал” (czyt. wakzał). Rosyjska „чашка” to po polsku „filiżanka”, natomiast słowo „чашка” to po rosyjsku „череп”. Jest to zaledwie mały ułamek ogólnej

Aleksander Puszkina

(1799–1837) rosyjski poeta, dramaturg, prozaik.

Najwybitniejszy przedstawiciel romantyzmu rosyjskiego.

Autor słynnego poematu „Eugeniusz Oniegin” traktującego o rozczarowaniu życiem i miłością. Do jego najwybitniejszych dzieł należą również: poematy „Ruslan i Ludmiła” i „Jeniec Kaukaski”, tragedia „Borus Godunow” oraz powieści „Dubrowski”, „Dama pikowa”, „Córka kapitana”. Puszkina zginął tragicznie 10 lutego 1837 roku w Petersburgu, broniąc honoru swojej małżonki, ciężko raniony w pojedynku przez francuskiego oficera Georges d'Anthesa.

liczby językowych fałszywych przyjaciół istniejących w obydwu językach.

Rosja

– kraj znany i nieznan

Kolej transsyberyjska

to magistrala łącząca Moskwę z Władywostokiem wybudowana w latach 1891–1916.

Jest to najdłuższa linia kolejowa na świecie – jej długość wynosi 9289 km. Podróż z Moskwy do Władywostoku trwa 6 dób i 4 godziny. Poza linią transsyberyjską na uwagę zasługują również linie transmandżurska (linia kolejowa

z rosyjskiej Czity do Pekinu) i transmongolska (linia kolejowa, która łączy rosyjskie Ułan Ude z Pekinem), a także kolej Bajkalsko-Amurska (linia kolejowa z miasta Tajszet do miasta Sowiecka Gawań).

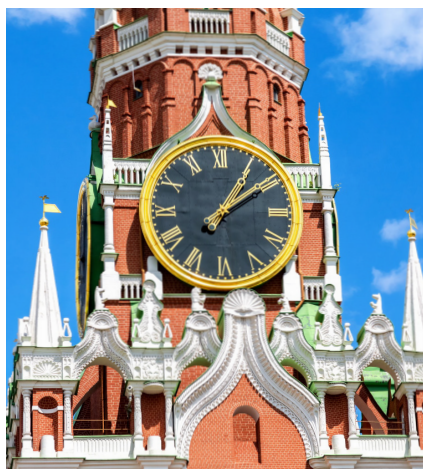

Kremlowskie kuranty

to zegar na kremlowskiej Wieży Spasskiej w Moskwie.

Kuranty zostały zamontowane w latach 1851–52. Cały zegar waży 25 ton, ma cztery cyferblaty o średnicy ponad 6 metrów każdy, a wysokość cyfr wynosi 72 cm. Cyfry i wskazówki są pokryte złotem. Kremlowskie kuranty dwa razy na dobę – w południe i o północy – wygry-

wają hymn Federacji Rosyjskiej, a co kwadrans – melodię z opery rosyjskiego kompozytora Michała Glinki „Iwan Susanin”.

Dzieła sztuki ludwisarskiej

Na Kremlu zwracają uwagę dwa wybitne dzieła sztuki ludwisarskiej: armata Car-puszka i dzwon Car-kołokoł.

Car-puszka została odlana w 1586 roku na polecenie cara Fiodora I. To największa na świecie armata ładowana od przodu. Długość działa – 5,34 m, masa – 39,312 t., kaliber – 890 mm. Jedna kula do tej armaty waży 800 kg. W 1591 roku ustawiono ją przed Placem Czerwonym dla obrony

przed zbliżającymi się wojskami tatarskimi. Z tej potężnej armaty nigdy nie oddano z niej żadnego wystrzału, szybko się bowiem okazało, że jej ładowanie i obsługa w warunkach bojowych zajmuje zbyt dużo czasu. Zaczęła więc pełnić funkcję czysto reprezentacyjną.

Lew Jaszyn

(1929–1990) legendarny bramkarz reprezentacji ZSRR, mistrz olimpijski z 1956 r., mistrz Europy z 1960 r.

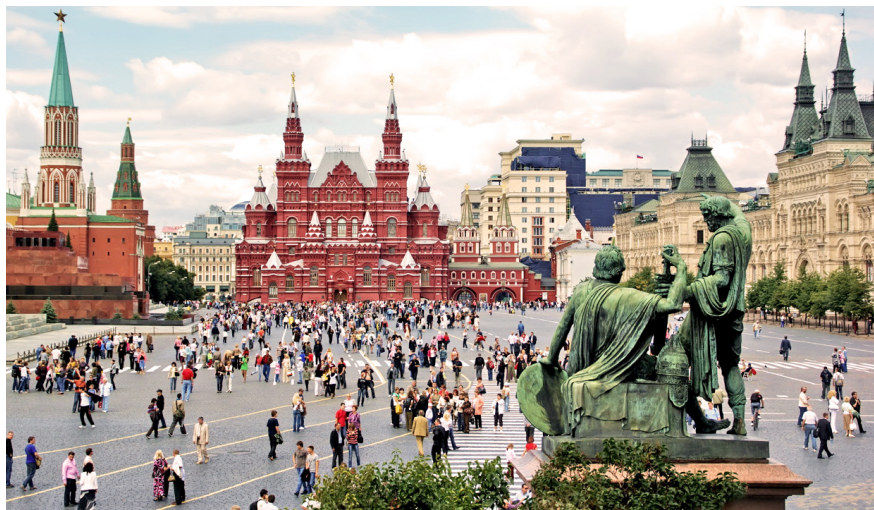
Nosił pseudonim Czarna Pantera, ponieważ zawsze występował w ciemnych strojach. W swojej karierze zagrał 812 meczów, z czego 480 bez straconego gola. Obronił też 150 rzutów karnych. Przez 22 sezony grał w klubie Dynamo Moskwa. W 2000 roku został uznany przez FIFA za najlepszego bramkarza stulecia. To jedyny bramkarz, który otrzymał „Złotą Piłkę”. W roku 1994 ustanowiono Nagrodę Jaszyna, zwaną również Złotymi Rękawicami, dla najlepszego zawodnika mundialu na pozycji bramkarza.

Populacja Rosji

w 2020 plasuje się na poziomie 144 mln. i sukcesywnie maleje. Pod względem liczby ludności Rosja zajmuje 9. miejsce na świecie.

Rosja

– kraj znany i nieznan

Plac Czerwony

Położony w sąsiedztwie Kremla plac Czerwony to najbardziej znany i najpiękniejszy plac w Moskwie.

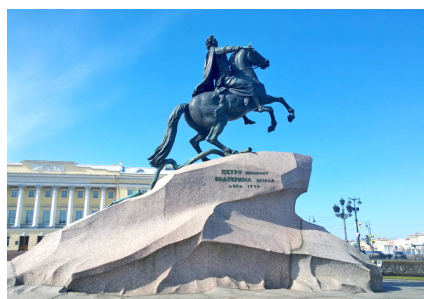
To tutaj odbywają się wojskowe parady w Dzień Zwycięstwa, obchodzony w Rosji 9 maja. Plac Czerwony ma 700 m długości i 130 metrów szerokości, co czyni go największym placem w Europie. Znajduje się na nim Mauzoleum Lenina, Sobór Wasyla Błogosławionego, Państwowe Muzeum

Historyczne, a także pomnik Minina i Pożarskiego. Jego nazwa jest najczęściej kojarzona z ustrojem komunistycznym albo z czerwienią kremlowskich murów. Jednak tak naprawdę wywodzi się ona od słowa „красный”, które w języku starosłowiańskim oznaczało „piękny”.

Jeździec Miedziany

to zwyczajowa nazwa pomnika Piotra I w Petersburgu.

Pomnik znajduje się na placu Senackim przed głównym wejściem do Zamku Michajłowskiego. W 1716 roku Piotr I Wielki zlecił zaprojektowanie pomnika konnego dla uczczenia zwycięstwa nad Szwecją podczas wielkiej wojny północnej. Pomnik

jest osadzony na cokole wykonanym z marmuru. Wraz z cokolem mierzy w sumie około 13 metrów wysokości, z czego na brązowy odlew posągu przypada około 6 metrów, a na cokół – 7 metrów.

Ermitaż

to jedno z największych muzeów na świecie.

Mieści się ono w centrum Petersburga. Kolekcja muzeum została zapoczątkowana przez carycę Katarzynę II w 1764 roku. W muzeum znajduje się ponad 3 miliony dzieł sztuki: obrazy, rzeźby, eksponaty archeologiczne, przedmioty numizmatyczne itp. Podobno przejście przez wszystkie pomieszczenia to spacer o długości 24 kilometrów

Symbol narodowy

Każde państwo ma własny symbol narodowy w postaci zwierzęcia, np. symbolem Polski jest orzeł bielik, Chin – panda, Australii – kangur, a Francji – kogut.

Natomiast symbolem Rosji jest niedźwiedź – silne i potężne zwierzę. Rosjanie mówią o nim czule „Miszka”, jest on bohaterem wielu bajek dla dzieci.

Rosja

– kraj znany i nieznan

Morze Kaspjskie

Paradoksalnie największym jeziorem na świecie jest zbiornik wodny nazywany morzem.

Jeziro Kaspjskie nazwano morzem z dwóch powodów – słonej wody oraz gigantycznego rozmiaru, rozciąga się ono bowiem na terytorium pięciu różnych

państw – Kazachstanu, Rosji, Turkmenistanu, Iranu oraz Azerbejdżanu. Powierzchnia Morza Kaspjskiego wynosi 371 800 km².

Samowar

Samowar to metalowe naczynie do gotowania wody i parzenia herbaty tradycyjnie używane w Rosji.

Klasyczna konstrukcja składa się ze zbiornika na wodę oraz rusztu na węgiel drzewny. Coraz popularniejsze stają się obecnie samowary elektryczne. Miastem słynącym z produkcji samowarów jest Tuła.

Armia Radziecka

to oficjalna nazwa sił zbrojnych ZSRR, używana była od lutego 1946 do grudnia 1991.

Szchi (щи)

popularna rosyjska zupa, którą przygotowuje się z kapusty (świeżej lub kiszzonej), mięsa wołowego (rzadziej z grzybów czy ryb), warzyw (marchewki i pietruszki) oraz z przypraw (cebuli, selera, czosnku, koperku, pieprzu, liści laurowych). Na koniec zupę zaprawia się śmietaną.

